N O R A K S T S

Lieta Nr.A421014409
Lietvedības Nr.A05094-10/44

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā, 2010.gada 14.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā:
tiesnese S.Pone,

piedaloties pieteicējai *D.E.*,
pieteicējas pilnvarotam pārstāvim *M.K.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Vides ministrijas pārstāvim *R.M.*,

2010.gada 6.aprīlī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *D.E.* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Vides ministrijai izmaksāt pieteicējai un viņas nepilngadīgajiem dēliem *I.E.* un *E.E.* atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem Straupes pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 5000,27 un Drabešu pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 56 099,39.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2009.gada 21.decembrī saņemts *D.E.* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums, un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 22.decembra lēmumu nolemts pieņemt pieteicējas pieteikumu un ierosināt administratīvo lietu Nr.A421014409 par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Vides ministrijai izmaksāt pieteicējai un viņas nepilngadīgajiem dēliem *I.E.* un *E.E.* atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem Straupes pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 5000,27 un Drabešu pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 56 099,39.

[2] Pieteicēja uzskata, ka labvēlīgs administratīvais akts izdodams, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[2.1] Lai gan Vides ministrijas 2009.gada 20.janvāra lēmuma Nr.3/E-128 (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums) 3.3.punktā ir skaidri noteikts, ka pieteicējai ir tiesības uz atlīdzības izmaksu un kā to nosaka Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 6.aprīļa lēmums Nr. 1.31/09/10-1A, kurš ir likumīgā spēkā, tomēr

Vides ministrija pārsūdzētā lēmumā atsaka izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Šādu nostāju Vides ministrija pamato ar Ministru kabineta 2006.gada 21.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību" (turpmāk arī – MK noteikumi Nr.219) 21.punktu, kas paredz tiesības Dabas aizsardzības pārvaldei izmaksāt atlīdzību atbilstoši līdzekļu apmēram, kas piešķirts atlīdzības izmaksai.

[2.2] Noteikumi ir izdoti saskaņā ar likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 10.panta un 11.panta trešo daļu. Minētā likuma 10.panta trešā daļa un 11.panta trešā daļa deleģē Ministru kabinetam noteikt tikai kārtību un metodiku, pēc kādas atlīdzības apmērs tiek novērtēts, un kārtību, kādā atlīdzība tiek izmaksāta un reģistrēta. Līdz ar to ir saprotams, ka likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" normas nedeleģē Ministru kabinetam noteikt gadījumus, kad atlīdzība vispār netiek izmaksāta, jeb gadījumus, kad tiek atteikts izdot lēmumu par atlīdzības izmaksu.

Tādejādi, ievērojot Ministru kabineta iekārtas likuma 31.panta pirmās daļas 1.punktu (kā arī Ministru kabineta iekārtas likuma, kas zaudēja spēku 2008.gada 1.jūlijā, 14.panta pirmās daļas 2.punktu un otro daļu), MK noteikumi Nr.219 nav tiesīgi regulēt jautājumus, kurus likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" nav deleģējis. Vēl jo vairāk tādēļ, ka likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 4.pants vispār neparedz tādu gadījumu, ka situācijā, kad Dabas aizsardzības pārvalde ir atzinusi zemes īpašniekam tiesības uz kompensāciju, atlīdzība tiek atteikta finansējuma trūkuma dēļ. Līdz ar to MK noteikumu Nr.219 21.punkta interpretēšana (piemērošana) tādā veidā, kā tas darīts pārsūdzētajā lēmumā, ir vērtējama kā nepamatota un prettiesiska.

[2.3] Tikai 2009.gada 16.jūnijā Saeima, izdarot grozījumus likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" pārejas noteikumos un papildinot tos ar 6.punktu, kas nosaka, ka atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem neaprēķina un neizmaksā 2010.gadā, ir likuma līmenī noteikusi ierobežojumu atlīdzības izmaksai 2010.gadā. Tas pierāda, pirmkārt, ka gadījumus, kad ir tiesības atteikt atlīdzības izmaksu, nosaka tikai un vienīgi likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos", nevis MK noteikumi Nr.219. Nosakot šādus ierobežojumus, tiek ievērots tiesiskās paļāvības princips, kā rezultātā likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" norma par ierobežojumiem tiek pieņemta savlaicīgi (pusgadu

iepriekš), lai ikviens zemes īpašnieks, kurš vēlas saņemt atlīdzību jau pirms atlīdzības prasīšanas būtu informēts, ka 2010.gadā tā netiks maksāta. Vēršu tiesas uzmanību uz faktu, ka sākotnēji likumprojekts „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" pārejas noteikumu 6.punktā paredzēja atlīdzības izmaksas ierobežojumus ne tikai 2010.gadā, bet arī 2011.gadā (sk. *http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/0D54EA8D64269425C22575C500293FA8?OpenDocument*), bet Saeima to nepieļāva, nosakot ierobežojumu tikai 2010.gadam. Līdz ar to vēl mazāk pilnvaru šādus ierobežojumus ir noteikt Ministru kabinetam un Vides ministrijai, jau 2009.gadā nosakot šādus ierobežojumus. Ja likumdevējs būtu vēlējies šādus ierobežojumus noteikt arī 2009.gadā, tad tas būtu bijis noteikts likumā „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos".

[2.4] MK noteikumu Nr.219 21.punkta interpretācija, kas ietverta pārsūdzētajā lēmumā un kas paredz, ka jau 2009.gadā ir tiesības atteikt atlīdzības izmaksu, ir pretrunā ne tikai likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 4.pantam un pārejas noteikumu 6.punktam, bet arī tiesiskās paļāvības principam. Proti, pieteicējai nebija iespējams pieļaut domu, ka pēc Dabas aizsardzības pārvaldes labvēlīgā 2009.gada 6.aprīļa lēmuma Nr.1.31/09/10-1A pieņemšanas man varētu tikt atteikta atlīdzības izmaksa jau 2009.gadā.

[2.5] Tā kā MK noteikumu Nr.219 21.punkts (vai tā interpretācija) ierobežo pieteicējas un pieteicējas dēlu tiesības pilnvērtīgi izmantot savas īpašumu tiesības, Vides ministrijai bija jāvadās ne tikai no likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos", kas neparedz atlīdzības saņemšanas ierobežojumus 2009.gadā, bet arī no Satversmes, izvērtējot, vai tiesību ierobežojumiem ir Satversmes 116.pantā paredzētie leģitīmie mērķi, un bija jāievēro taisnīguma, vienlīdzības un samērīguma principi, kas konkrētajā gadījumā nav darīts, jo pārsūdzētais lēmums nesatur šādu izvērtējumu.

[2.6] Satversmes tiesa jau iepriekš ir norādījusi, ka pārvaldes kārtībā Ministru kabinets var izdot vienīgi likumam pakārtotus normatīvus aktus, tātad noteikumiem jāatbilst likumam. Noteikumus izdod, lai palīdzētu īstenot dzīvē likumus. To panāk, noteikumos konkretizējot likuma normas. [...] Ministru kabinets, izdodot noteikumus, nedrīkst tajos ietvert tādas normas, kas nav uzskatāmas par palīglīdzekļiem likuma normas īstenošanai (*sk. Satversmes tiesas 2001.gada 3.aprīļa sprieduma lietā Nr.2000-07-0409 secinājumu daļas 5.punktu*). Tātad uz speciālā deleģējuma pamata izdoti Ministru kabineta noteikumi veido to normatīvo aktu daļu, kura radusies nevis likumu izstrādes, bet to izpildes ceļā. Šo noteikumu saturu galvenokārt veido procesuālās normas, kas darbojas kā iepriekš likumā noteikto tiesību iedzīvināšanas instruments. Atsevišķos gadījumos Ministru kabineta noteikumu saturu varētu veidot arī

materiālās normas, taču tām jābūt pieņemtām, pamatojoties uz īpašu likumdevēja pilnvarojumu. Pārvaldes kārtībā izdotie Ministru kabineta noteikumi nevar ietvert tiesību normas, kas bez likumdevēja pilnvarojuma veidotu jaunas tiesiskās attiecības un ierobežotu pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2007.gada 9.oktobra sprieduma lietā Nr.2007-04-03 secinājumu daļas 16.punktu*).

Jēdziens „kārtība" nozīmē norises īstenošanas veidu; darbības organizāciju (*sk. Latviešu valodas vārdnīca: 30 000 pamatvārdu un to skaidrojumu. Bāliņa R., Ēdelmane I., Grase I. u.c. - Rīga: Avots, 2006. - 491.lpp*). Likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 10.pantā un 11.panta trešajā daļā minētā vārda „kārtība" lietošana nepārprotami norāda uz Ministru kabineta noteikumu procesuālo raksturu, proti, noteiktas procedūras un metodikas izstrādāšanu. Līdz ar to MK noteikumos Nr.219 nevar būt iekļautas materiālās normas, kas veidotu jaunas pilnvarojumā neparedzētās tiesiskās attiecības (konkrētajā gadījumā ierobežojumu atlīdzības izmaksai) un ierobežotu tiesības.

[2.7] Vides ministrija, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, nebija tiesīga MK noteikumu Nr.219 21.punktu interpretēt paplašināti, tādējādi nonākot pretrunā likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 4.pantam un pārejas noteikumu 6.punktam. Turklāt, ievērojot iepriekš norādītos Saeimas izdarītos grozījumus likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" pārejas noteikumos 2010.gadam, ir konstatējams, ka Vides ministrijas rīcība, nepareizi piemērojot MK noteikumu Nr.219 21.punktu, nav atbilstoša Saeimas noteiktajai tiesībpolitikai šajā jomā, jo pieteicējai noteiktie ierobežojumi saņemt atlīdzību ir noteikti pirms Saeimas noteiktā termiņa. Tādējādi ir konstatējams, ka Vides ministrija, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 15.panta sestajā daļā un 17.panta trešajā un piektajā daļā norādīto tiesību normu interpretācijas pamatprincipus, tādējādi nepamatoti ierobežojot pieteicējas un pieteicējas dēlu likumīgās tiesības uz tiesību normās paredzēto atlīdzību.

[3] 2010.gada 25.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Vides ministrijas (turpmāk arī – atbildētāja) paskaidrojums, kurā atbildētāja, neatzīstot pieteikumu, norāda šādus argumentus:

[3.1] Lietā nav strīda par pieteicējas tiesībām uz atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem nekustamajam īpašumam „*/Nosaukums/*" (kadastra numurs */kadastra numurs/*), kas atrodas Straupes pagastā, un nekustamajam īpašumam „*/Nosaukums/*" (kadastra numurs */kadastra numurs/*), kas atrodas Drabešu pagastā, kas noteikti ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 6.aprīļa lēmumu NM.31/09/10-1A „Par 2009.gada 23.lēmuma Nr.1.31/09/10-1 atcelšanu un iesnieguma atbalstīšanu".

[3.2] Vides ministrija nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka Vides ministrija ir nekorekti interpretējusi MK noteikumu Nr.219 21.punktu.

Vides ministrija MK noteikumu Nr.219 21.punktu ir interpretējusi, ņemot vērā ne vien MK noteikumu Nr.219 regulēšanas jomu ietvaru (MK noteikumu Nr.219 1.1. un 1.2.apakšpunkts), bet arī likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 11 .panta trešajā daļā ietverto atlīdzības piesaisti valsts budžetā pieejamajiem līdzekļiem. Vides ministrija uzskata, ka atlīdzības noteikšana un izmaksa atbilstoši faktiskajam līdzekļu apmēram Dabas aizsardzības pārvaldes rīcībā ir atlīdzības novērtēšanas un izmaksas kārtības realizācija saskaņā ar minētajām tiesību normām. Tādejādi Vides ministrija pārsūdzētajā lēmumā ir korekti interpretējusi MK noteikumu Nr.219 21.punktu.

[3.3] Ar pārsūdzēto lēmumu vai citu dokumentu pieteicējai nav atteikta atlīdzības izmaksa pēc būtības. Tādejādi uzskatāms, ka pieteicēja savā pieteikumā ir norādījusi patiesībai neatbilstošu informāciju, ka Dabas aizsardzības pārvalde ir atteikusi atlīdzību pieteicējai par saimnieciskās darbības ierobežojumiem nekustamajos īpašumos. Gan Dabas aizsardzības pārvalde, gan Vides ministrija ievēro MK noteikumu Nr.219 21.punktā noteikto - atlīdzību par saimnieciskās darbības ierobežojumiem nekustamajos īpašumos tiek izmaksāta tikai atbilstoši līdzekļu apmēram, kas piešķirts atlīdzības izmaksai. Atbildētāja paskaidro, ka saskaņā ar lietas materiāliem atlīdzības izmaksa pieteicējai tiek veikta atbilstoši normatīvajiem aktiem tad, kad saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 21.punktu Dabas aizsardzības pārvaldes rīcībā būs atbilstoši, līdzekļi atlīdzības izmaksai. Ar likumu „Par valsts budžetu 2009.gadam" Dabas aizsardzības pārvaldei kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem izmaksām bija paredzēti 100 000 lati. Pēc Dabas aizsardzības pārvades sniegtās informācijas 2009.gada vasarā tā jau bija iztērējusi likumā „Par valsts budžetu 2009.gadam" kompensācijām par saimnieciskās darbības ierobežojumiem paredzēto finansējumu.

[3.4] Ar 2009.gada 12.jūnija likumu „Grozījums likumā „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos"" (spēkā no 2009.gada 1.jūlija) likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" papildināts jaunu pārejas noteikumu šādā redakcijā – atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem neaprēķina un neizmaksā 2010.gadā. Iepriekšminētā norma ierobežo arī MK noteikumu Nr.219 21.punkta piemērošanu, kas nebija ierobežota 2009.gadā. Tādejādi 2009.gadā atlīdzības par saimnieciskās darbības ierobežojumiem tika izmaksātas šim mērķim paredzēto līdzekļu apmērā, bet 2010.gadā atlīdzības netiek izmaksātas vispār. Minēto pamato arī tas, ka, izvērtējot apstrīdētas normas atbilstību normatīvajiem aktiem, nevar ignorēt ekonomiskos faktorus (*sk. Sajó A. How the Rule of Law Killed Hungarian Welfare Reform // East European Constitutional Review, vol. 5, no. l (Winter 1996), p. 31*). Attiecīgi lēmums par atlīdzības apmēru un tās

izmaksas grafiku pieteikumā minētajā gadījumā būtu ticis pieņemts, ja iestātos MK noteikumu Nr.219 21.punktā minētais nosacījums – Dabas aizsardzības pārvaldes rīcībā būtu pietiekami līdzekļi iepriekšminētā izpildei.

[3.5] No pieteicējas pieteikuma būtības izriet pieteicējas uzskats, ka ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai pēc būtības ir atteikta atlīdzības izmaksa par saimnieciskās darbības ierobežojumiem nekustamajos īpašumos. Atbildētāja vērš tiesas uzmanību, ka gan Vides ministrijas, gan Dabas aizsardzības pārvaldes pieņemtie lēmumi, paredzot atlīdzības izmaksu pieteicējai ar brīdi, kad iestāsies MK noteikumu Nr.219 21.punktā noteiktie nosacījumi, nepārprotami ir vērsta uz attiecīgās atlīdzības izmaksu, ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto. Atlīdzības izmaksa pieteicējai nevis tika atteikta, bet gan noteikta atbilstoši likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 11.panta trešajai daļai un MK noteikumu Nr.219 21.punktam. Pretēji pieteikumā norādītajam, MK noteikumu Nr.219 21.punkts ir procesuāla tiesību norma. Gan Vides ministrija, gan Dabas aizsardzības pārvalde piemēro MK noteikumos Nr.219 noteikto kārtību, tai skaitā 21.punktu, kurā noteikta kārtība, kādā tiek izmaksāta atlīdzība par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem.

[3.6] Attiecībā uz pārsūdzēto lēmumu un citiem lietā esošajiem materiāliem atbildētāja norāda, ka MK noteikumu Nr.219 21.punkts ir jāvērtē arī kā objektīvs faktors, kas saistīts ar ekonomisko situāciju valstī un faktiskajām Latvijas valsts budžeta iespējām (Dabas aizsardzības pārvaldes rīcībā 2009.gadā nebija pietiekamu līdzekļu, lai veiktu atbilstošās atlīdzības izmaksu). Attiecīgā tiesību norma pašreizējā redakcijā ir bijusi spēkā jau no 2008.gada 28.jūlija. Tādejādi pieteicējai nav bijis iemesla uzskatīt, ka Dabas aizsardzības pārvalde šo normu neievēros un atlīdzības izmaksu noteiks neatbilstoši pieejamajam līdzekļu apmēram.

[3.7] Vides ministrija, pieņemot pārsūdzēto lēmumu ir ievērojusi savu pakļautību likumam un tiesībām, kas kā viens no valsts pārvaldes principiem ir noteikts arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmajā daļā un Administratīvā procesa likuma 7.pantā. Attiecīgi Vides ministrija, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, nav rīkojusies pretēji spēkā esošām tiesību normām, tajā skaitā arī Satversmē ietvertajām. Tādejādi nav pamatots pieteicējas pieteikumā minētais iebildums, ka Vides ministrijai pieņemot pārsūdzēto lēmumu, bija jāvadās arī no Satversmes 116.panīā ietvertajiem mērķiem. Attiecīgi pārsūdzētajā lēmumā ietvertajam situācijas regulējumam ir leģitīms mērķis, proti, cita starpā aizsargāt arī Satversmes 116.pantā minēto konstitucionālo vērtību — citu cilvēku tiesības un sabiedrības labklājību. Vides ministrija uzskata, ka valsts ekonomiskās situācijas dēļ un pieejamo finanšu resursu ietvaros nav iespējams nodrošināt indivīda tiesību īstenošanu tādā līmenī, kāds bija noturīgas ekonomiskās izaugsmes apstākļos. Attiecīgi nav iespējams noteikt maksājuma laika grafiku atbilstoši vienīgi pieteicējas subjektīvajām vēlmēm. Tādejādi ir jāņem vērā arī reālās finansējuma iespējas, ko paredz arī MK noteikumu Nr.219 21.punkts, un maksājuma laika grafiks jāsaskaņo ar valsts

budžeta iespējām.

[3.8] Satversmes tiesa 2009.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr.2009-08-01 ir atzinusi, ka jāvērtē lietas apstākļu konteksts ar kopējo situāciju valsts ekonomikā (*sk. sprieduma 20.punkta otro daļu*). Satversmes tiesa spriedumā arī ir atzinusi, ka, samērojot personas un sabiedrības interešu nozīmīgumu, pastāv gadījumi, kuros nepieciešamība pēc konkrētā situācijas regulējuma atsver to, ka netiek nodrošinātas tiesības, uz kuru īstenošanu persona varēja paļauties, vienlaikus neradot tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu (*sk. sprieduma 25.punkta 11.daļu*). Iepriekšminētais secinājums izriet arī no MK noteikumu Nr.219 21.punkta. Attiecīgi, ņemot vērā iepriekš minēto un Latvijas valsts ekonomiskās iespējas, kas jāskata kopsakarā arī ar valsts pienākumu nodrošināt tās funkcijas, Vides ministrija norāda, ka pārsūdzētā lēmuma palikšana spēkā ietver arī visas sabiedrības intereses.

No iepriekšminētā izriet, ka Dabas aizsardzības pārvalde, paredzot konkrēta atlīdzības maksājumu grafika noteikšanu pieteicējai atbilstoši brīdim, kas izriet no likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" likuma 11.panta trešās daļas un Atlīdzības noteikumu 21.punkta, ir darbojusies normatīvo aktu ietvaros. Atbilstoši MK noteikumu Nr.219 22. un 23.punktam maksājumu grafiks ir jānosaka līdz ar lēmuma par atlīdzības apmēra pieņemšanu, iestājoties MK noteikumu Nr.219 21.punktā noteiktajiem nosacījumiem. Attiecīgi konkrēts atlīdzības maksājumu grafiks pieteicējai tiks noteikts līdz ar MK noteikumu Nr.219 21.punkta tiesisko nosacījumu izpildi. Tādejādi nav tiesiska pamata atcelt pārsūdzēto lēmumu.

[3.9] Atbildētāja paskaidrojumā atsaucas uz likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 4.panta 1.punktu. Lietā ir konstatēts, ka pieteicējam ir tiesības uz kompensāciju no valsts par saimnieciskās darbības ierobežojumiem nekutamajos īpašumos. Atbildētāja atsaucas uz likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 11.panta trešo daļu un norāda, ka no minētās tiesību normas skaidri izriet, ka Dabas aizsardzības pārvalde atlīdzību zemes īpašniekam izmaksā no valsts budžetā šim mērķim paredzētiem līdzekļiem jeb, citiem vārdiem sakot, tā tiek izmaksāta atbilstoši faktiskajam līdzekļu apmēram, kas piešķirts atlīdzības izmaksai. Minētais tieši izriet arī no MK noteikumu Nr.219 21.punkta. Attiecīgi jau no iepriekšminētā likuma izriet, ka likumdevējs līdzekļu izmaksu ir piesaistījis nosacījumam – faktiskai līdzekļu pieejamībai Dabas aizsardzības pārvaldes rīcībā. Tādejādi likumdevējs ir noteicis elastīgu mehānismu kompensāciju izmaksām atkarībā no valsts finanšu stāvokļa. Tā kā atbilstoši faktiskajai situācijai un Vides ministrijas rīcībā esošajai informācijai Dabas aizsardzības pārvaldes un valsts rīcībā nav pietiekamu finanšu līdzekļu kompensāciju izmaksām 2009. un 2010.gadā, tad uzskatāms, ka likumdevējs pamatoti ietvēris likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un

mikroliegumos" 11.panta trešajā daļā kompensāciju izmaksu elastīgo mehānismu. Minētais nozīmē, ka Dabas aizsardzības pārvalde atlīdzības izmaksu apmēru un grafiku nosaka tikai pēc likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 11.panta trešajā daļā un MK noteikumu Nr.219 21.punkta noteiktā nosacījuma iestāšanās. Attiecīgi nav pamatots pieteicējas arguments, ka MK noteikumu Nr.219 21.punkts nedod tiesības Dabas aizsardzības pārvaldei līdzekļu trūkumu gadījumā neizmaksāt atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem.

MK noteikumu Nr.219 21.punkts nosaka, ka atlīdzība tiek izmaksāta atbilstoši līdzekļu apmēram, kas piešķirts, atlīdzības izmaksai. Tādejādi no iepriekšminētās tiesību normas kopsakarā ar likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 11.panta trešo daļu izriet, ka atlīdzība netiek izmaksāta, kamēr līdzekļi nav pietiekami atlīdzības izmaksai. Atbildētāja norāda, ka par iepriekšminēto Dabas aizsardzības pārvalde ir informējusi pieteicēju. Atbilstoši iepriekšminētajam MK noteikumu Nr.219 21.punkta regulējums ietilpst likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 11.panta trešās daļas ietvarā, nosakot tās realizācijas procesuālo kārtību, ko savā rīcībā ir ievērojusi gan Dabas aizsardzības pārvalde, gan Vides ministrija.

[3.10] Dabas aizsardzības pārvaldei likumā „Par valsts budžetu 2009.gadam" un likumā „Par valsts budžetu 2010.gadam" nav piešķirts pietiekams finansējums atlīdzības izmaksai. Tādejādi arī atlīdzību nav iespējams izmaksāt līdz brīdim, kad Dabas aizsardzības pārvaldei būs pieejami atbilstoši līdzekļi. Tā kā ar atlīdzības maksājumu grafiku tiek fiksēts konkrēts maksājumu veikšanas laiks, tad, ņemot vērā iepriekšminēto, iestādēm nav tiesiska pamata tādu noteikt bez garantijas par tā izpildes iespējamību. Pie tam norādām, ka likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" Pārejas noteikumu 6.punkts paredz, ka atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem neaprēķina un neizmaksā arī 2010.gadā.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā ietvertos argumentus.

[5] Tiesas sēdē atbildētājas Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes Vides ministrijas pārstāvis pieteicējas pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, noklausoties administratīvā procesa

dalībnieku pārstāvju tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir daļēji pamatots un daļēji apmierināms.

[7] Tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus:

[7.1] 2008.gada 23.decembrī Dabas aizsardzības pārvaldē ir saņemts pieteicējas iesniegums, kurā pieteicēja lūdz piešķirt atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem īpašumos „*/Nosaukums/*", kas atrodas Cēsu rajona Straupes pagastā, kadastra apzīmējums */kadastra numurs/*, un „*/Nosaukums/*", kas atrodas Cēsu rajona Drabešu pagastā, kadastra apzīmējums 4262 007 0079. Minētie īpašumi atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā Gaujas nacionālā parka lieguma zonā *(sk.lietas 71.lapu).*

[7.2] Ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 23.janvāra lēmumu Nr.1.31/09/10-1 pieteicējas iesniegums atzīts par pamatotu un atbalstīts daļā par kopšanas cirtes aizliegumu, kas noteikts īpašuma „*/Nosaukums/*"1.kvartāla 3., 7., 8.nogabalā un īpašuma „*/Nosaukums/*" 1.kvartāla 1., 3., 4., 6., 9., 11., 15., 16., 18., 19., 21., 22., 27., 29., 34., 35., 38., 40., 41. nogabalā *(sk.lietas 63.-65.lapu).*

[7.3] 2009.gada 13.martā Dabas aizsardzības pārvaldē saņemt pieteicējas iesniegums, kurā pieteicēja lūdz pārskatīt Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 23.janvāra lēmumu Nr.1.31/09/10-1 un pieņemt lēmumu par atlīdzības piešķiršanu no valsts saskaņā ar likumu „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" par ierobežojumiem, kas noteikti pēc 2001.gada maija mēneša *(sk.lietas 60.-61.lapu).*

[7.4] Ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 6.aprīļa lēmumu Nr.1.31/09/10-1A atcelts Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 23.janvāra lēmums Nr.1.31/09/10-1 un pieteicējas iesniegums atzīts par pamatotu un atbalstīts par mežsaimniecības darbības ierobežojumiem, kas noteikti īpašuma „*/Nosaukums/*" 1.kvartāla 1., 3., 7. un 8. nogabalā un īpašuma „*/Nosaukums/*"1.kvartāla 1., 3., 4., 5., 6., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 18., 19., 21., 22., 27., 28., 29., 32., 33., 34., 35., 38., 39., 40., 41. nogabalā *(sk.lietas 57.-59.lapu).*

[7.5] Dabas aizsardzības pārvalde ar 2009.gada 15.septembra vēstuli Nr.D1.30/88-E informējusi pieteicēju par to, ka par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem aprēķinātā summa Straupes pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" ir Ls 5000,27, bet Drabešu pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 56099,39, kā arī pieteicēja informēta, ka lēmums par atlīdzības apmēru tiks pieņemts tad, kad Dabas aizsardzības pārvaldei būs piešķirti līdzekļi atlīdzības izmaksai *(sk.lietas 38.lapu).*

[7.6] 2009.gada 25.septembrī Dabas aizsardzības pārvaldē saņemts pieteicējas iesniegums, kurā pieteicēja lūdz izmaksāt aprēķināto atlīdzību Ministru kabineta 2006.gada 21.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību" 22. un 23.punktā noteiktajā termiņā *(sk.lietas 37.lapu).* Atbildot uz minēto pieteicējas iesniegumu Dabas aizsardzības pārvalde ar 2009.gada

2.okrtobra vēstuli Nr.D1.30/96-E atkārtoti informē pieteicēju par to, ka atlīdzību izmaksai Dabas aizsardzības pārvaldei nav piešķirti budžeta līdzekļi un tādēļ izmaksu veikt nav iespējams līdz šādu līdzekļu piešķiršanai *(sk.lietas 36.lapu).*

[7.7] Ar 2009.gada 20.oktobra iesniegumu „Par atlīdzību izmaksu" pieteicēja vērsusies Vides ministrijā, un ar Vides ministrijas 2009.gada 20.novembra lēmumu Nr.3/E-128 atteikusi izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata *(sk.lietas 31.-35.lapu).*

[8] Lietā nav strīda par to, ka saskaņā ar likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" (turpmāk – Kompensāciju likums) 9.panta otro daļu Dabas aizsardzības pārvalde ir atbalstījusi pieteicējas iesniegumu par mežsaimniecības darbības ierobežojumiem, kas noteikti īpašuma „*/Nosaukums/*" 1.kvartāla 1., 3., 7. un 8. nogabalā un īpašuma „*/Nosaukums/*"1.kvartāla 1., 3., 4., 5., 6., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 18., 19., 21., 22., 27., 28., 29., 32., 33., 34., 35., 38., 39., 40., 41. nogabalā *(sk. šā spriedums 7.4.punktu).*

[9] Saskaņā ar Kompensāciju likuma 10.panta pirmo daļu pēc tam, kad atbildīgā institūcija ir pieņēmusi lēmumu par atlīdzības pieprasījuma atbalstīšanu, tā pieaicina ekspertus, kuri novērtē atlīdzības apmēru. Atlīdzības apmēra novērtēšanas kārtību un metodiku, pamatojoties uz Kompensācijas likuma 10.panta trešo daļu nosaka Ministru kabinets.

Kompensāciju likuma 11.panta pirmajā daļā noteikts, ka lēmumu par atlīdzības piešķiršanu zemes īpašniekam pieņem atbildīgā institūcija. Saskaņā ar Kompensāciju likuma 11.panta trešo daļu atbildīgā institūcija atlīdzību zemes īpašniekiem no valsts budžetā vai Valsts īpašumu privatizācijas fondā, vai pašvaldības budžetā šiem mērķiem paredzētajiem līdzekļiem izmaksā un izmaksu reģistrē Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Uz minētā deleģējuma pamata Ministru kabinets 2006.gada 21.martā ir izdevis Ministru kabineta noteikumus Nr. 219 „Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību" (turpmāk - MK noteikumi Nr.219).

MK noteikumu Nr.219 17.punktā noteikts, ka atbildīgā institūcija atbilstoši atlīdzības novērtēšanai piešķirtajam līdzekļu apjomam nodrošina atlīdzības apmēra novērtējumu sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par iesnieguma pamatotību atlīdzības saņemšanai, izņemot šo noteikumu 8.punktā noteikto gadījumu (ja mikroliegums noteikts īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas vietās vai to tuvumā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās atlīdzības apmēra novērtēšanai nepieciešamo informāciju nedrīkst iegūt laika posmā no 1.aprīļa līdz 1.augustam).

MK noteikumu Nr.219 19.punktā noteikts, ka pēc aprēķinātā atlīdzības apmēra pārbaudes atbildīgā institūcija pieņem lēmumu par atlīdzības apmēru un

divu nedēļu laikā nosūta to atlīdzības pieprasītājam, vienlaikus informējot atlīdzības pieprasītāju par atlīdzības izmaksas kārtību un lūdzot sniegt informāciju par viņa norēķinu konta numuru Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē, ar kuras starpniecību atlīdzības pieprasītājs vēlas saņemt atlīdzību.

No minētajām tiesību normām izriet stingri noteikti termiņi, kādos atbildīgajai institūcijai veicamas darbības saistībā ar atlīdzinājuma izmaksu. Proti, sešu mēnešu laikā no lēmuma pieņemšanas par pieprasītāja iesnieguma atbalstīšanu veicams atlīdzības apmēra novērtējums, un divi nedēļu laikā pēc aprēķinātā atlīdzības apmēra pārbaudes Dabas aizsardzības pārvaldei jāpieņem lēmums par atlīdzības apmēru, vienlaikus informējot pa atlīdzības izmaksas kārtību.

Lēmumu par pieteicējas iesnieguma atbalstīšanu Dabas aizsardzības pārvalde pieņēmusi 2009.gada 6.aprīlī. Ar 2009.gada 15.septembra vēstuli Dabas aizsardzības pārvalde informējusi pieteicēju par to, ka ir veikta atlīdzības apmēra novērtēšana, nenorādot tieši datumu, kurā novērtēšana pabeigta. Tādējādi secināms, ka Dabas aizsardzības pārvalde, ievērojot atlīdzības novērtēšanai noteikto termiņu ir nodrošinājusi novērtējuma veikšanu un saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību normām Dabas aizsardzības pārvaldei divu nedēļu laikā pēc atlīdzības apmēra novērtēšanas pabeigšanas (kura ietver sevī arī aprēķinātā atlīdzības apmēra pārbaudi), bija jāpieņem lēmums par atlīdzības apmēru. Ņemot vērā apstākli, ka ar 2009.gada 6.aprīlī Dabas aizsardzības pārvalde ir informējusi pieteicēju par aparēķināto atlīdzinājuma summu, tiesa atzīts, ka minētā vēstule ir atzīstama NK noteikumu Nr.219 19.punktā noteikto lēmumu. Bet saskaņā ar MK Noteikumu Nr.219 19.punktu Dabas aizsardzības pārvaldei ar šo lēmumu bija pienākums informēt pieteicēju par atlīdzības izmaksas kārtību, lūdzot pieteicēju uzrādīt norēķinu kontu.

[10] Atlīdzības apmēra izmaksas kārtība ir noteikta MK noteikumu Nr.219 21.-23.punktā

MK noteikumu Nr 219 21.punktā noteikts, ka atbildīgā institūcija izmaksā atlīdzību atbilstoši līdzekļu apmēram, kas piešķirts atlīdzības izmaksai.

Saskaņā ar MK noteikumu 22.punktu, ja atlīdzības apmērs nepārsniedz 30000 latu, atbildīgā institūcija atlīdzību izmaksā viena maksājuma veidā. Maksājumus veic pēc tam, kad pieņemts lēmums par atlīdzības apmēru un mēneša laikā pēc pieprasītāja iesnieguma saņemšanas par viņa norēķinu konta numuru Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē, ar kuras starpniecību atlīdzības pieprasītājs vēlas saņemt atlīdzību.

Savukārt, ja atlīdzības apmērs ir lielāks par Ls 30000, saskaņā ar MK noteikumu Nr.19 23.punktu atbildīgā institūcija atlīdzību izmaksā, veicot vairākus maksājumus. Ja atlīdzības apmērs ir Ls 60000 vai mazāks, atlīdzību izmaksā divos maksājumos, pirmo maksājumu veicot Ls 30000 apmērā. Ja atlīdzības apmērs ir lielāks par Ls 60000, tad atlīdzību izmaksā trijos maksājumos, pirmo maksājumu veicot Ls 30000 apmērā, bet atlikušo summu sadalot divās vienādās daļās. Pirmo maksājumu veic šo noteikumu 22.punktā minētajā termiņā, atlikušo atlīdzības daļu izmaksā nākamajos gados, bet ne

agrāk kā gadu pēc iepriekšējā gada veiktā maksājuma. Atbildīgā institūcija rakstiski informē atlīdzības pieprasītāju par maksājumu laika grafiku.

No minētajām tiesību normām izriet, ka neatkarīgi no atlīdzināmās summas apmēra atlīdzinājuma summu Ls 30000 (ja atlīdzinājums nepārsniedz Ls 30000, tad visu atlīdzinājuma summu) Dabas aizsardzības pārvaldei kā atbildīgajai institūcijai ir pienākums izmaksāt mēneša laikā pēc pieprasītāja iesnieguma saņemšanas par viņa norēķinu kontu. Savukārt attiecībā par pārējo atlīdzinājuma summu, ja tā pārsniedz Ls 30000, likumdevējs ir paredzējis iespēju tās izmaksas termiņu noteikt, ņemot vērā līdzekļu apmēru, kas piešķirts atlīdzības izmaksai, proti, paredzot iespēju tās izmaksu veikt nākamajos gados, nenosakot termiņa ierobežojumu, bet piesaistot to piešķirtajiem līdzekļiem.

[11] Pieteicējai aprēķināta atlīdzinājuma summa Ls 61099,66, tajā skaitā Ls 5000,27 par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem īpašumā „*/Nosaukums/*", kas atrodas Straupes pagasta, un Ls 56 099,39 par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem īpašumā „*/Nosaukums/*", kas atrodas Drabešu pagastā). Saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 23.punktu atlīdzinājuma summa Ls 30000 pieteicējai izmaksājama mēneša laikā no pieteicējas iesnieguma par norēķinu kontu saņemšanas dienas, bet pārējā atlīdzinājuma daļa Ls 31099,66 izmaksājama divās daļās pa Ls 15549,83, izmaksas termiņu nosakot saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 21.punktu, bet ne ātrāk kā gadu pēc iepriekšējā gada veiktā maksājuma.

[12] Kompensācijas likuma pārejas noteikumu 6.punktā noteikts, ka atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem neaprēķina un neizmaksā 2010.gadā. Minētā tiesību norma iekļauta Kompensācijas likumā ar 2009.gada 12.jūnija likumu „Grozījums likumā "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" un bija spēkā pārsūdzētā lēmuma izdošanas brīdī.

Kā pamatoti norādījusi atbildētāja savos paskaidrojumos, atsaucoties uz Satversmes tiesas 2009.gada 26.novembra spriedumu lietā Nr.2009-08-01, Latvijas valsts ekonomiskā situācija jāskata kopsakarā ar valsts pienākumu nodrošināt tās funkcijas, un, samērojot personas un sabiedrības interešu nozīmīgumu, pastāv gadījumi, kuros nepieciešamība pēc konkrētā situācijas regulējuma atsver to, ka netiek nodrošinātas tiesības, uz kuru īstenošanu persona varēja paļauties, vienlaikus neradot tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu. Taču vienlaicīgi atzīstams, ka šāda Satversme tiesas atziņa tika attiecināta uz personas tiesību ierobežojumu, kas noteikts ar likumu, proti, attiecībā uz tiesiskā regulējuma maiņu. Savukārt attiecinot to izskatāmajam gadījumam secināms, ka ar Kompensāciju likuma pārejas noteikumu 6.punktā noteiktie atlīdzinājuma aprēķināšanas un izmaksas ierobežojumi neietekmē kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aprēķināšanu un izmaksāšanu 2009.gadā. Proti, neatkarīgi no atlīdzībai piešķirto līdzekļu apmēra, Dabas aizsardzības pārvaldei bija pienākums 2009.gadā veikt aplīdzinājumu

aprēķināšanu un izmaksu saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 22.punktu, bet gadījumā, ja aprēķinātās atlīdzības summa pārsniedz Ls 30000, 2009.gadā bija jāizmaksā pirmā izmaksa Ls 30000 apmērā.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka atbildētāja nepamatoti piemērojusi MK noteikumu Nr.219 21.punktā ietverto tiesību normu attiecībā uz MK noteikumu 219 23.punktā noteikto atlīdzību pirmās daļas (Ls 30000) izmaksu.

[13] Kaut arī saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūru, izskatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, vērtējamas pašreiz spēkā esošas tiesību normas, tiesas ieskatā Kompensācijas likuma pārejas noteikumu 6.punktā noteiktais atlīdzinājuma izmaksas aizliegums 2010.gadā nevar būt par pamatu pieteicējas prasījuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu daļā par atlīdzinājuma pirmās daļas Ls 30000 izmaksu noraidīšanai.

Kā norādīts iepriekš šā sprieduma 12.punktā, ar Kompensācijas likuma pārejas noteikumu 6.punktu 2010.gadā vairs netiek veikta ne atlīdzinājuma aprēķināšana, ne arī atlīdzinājuma izmaksa. Savukārt atlīdzinājuma aprēķināšana ietver sevī atlīdzības apmēra novērtēšanu. Tādējādi faktiski ir apturēta MK noteikumu Nr.219 darbība, un 2010.gadā administratīvais process, kas uzsākts Dabas aizsardzības pārvaldē, pamatojoties uz zemes īpašnieka iesniegumu par atlīdzības saņemšanu, pēc lēmuma pieņemšanas par iesnieguma atbalstīšanu saskaņā ar Kompensācijas likuma 9.panta otro daļu ir apturams. Ar Kompensācijas likuma pārejas noteikumu 6.punktu vienlaicīgi ir apturamas atlīdzinājuma izmaksas, kas noteiktas MK noteikumu 219. 23.punktā attiecībā par atlīdzinājuma otrās vai otrās un trešās daļas izmaksu, jo šīs izmaksas saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 21.punktu ir tieši piesaistītas atlīdzības izmaksām piešķirto līdzekļu apmēram. Taču ar minēto tiesību normu netiek paredzēts neizmaksāt atlīdzinājumu 2009.gadā, kad ir izdots pārsūdzētais lēmums, proti, tā nevar tikt attiecināta uz Dabas aizsardzības pārvaldes veicamajām izmaksām 2009.gadā.

Administratīvā procesa likuma 10.pantā ietverts vispārējais tiesību princips – tiesiskās paļāvības princips, kas noteic, ka privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa, un iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas. Izskatāmajā gadījumā, piemērojot spēkā esošo tiesisko regulējumu, proti, Kompensācijas likuma pārejas noteikumu 6.punktā noteikto atlīdzinājuma izmaksas aizliegumu 2010.gadā attiecībā uz pieteicējai izmaksājamo atlīdzinājumu 2009.gadā, tiktu pārkāpts minētais tiesiskās paļāvības princips.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā ir izdodams pieteicējai labvēlīgs administratīvais akts un saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 19.punktu Dabas aizsardzības pārvaldei ir jāizdod lēmums par atlīdzības apmēru, kā arī saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 23.punktu mēneša laikā pēc pieteicējas iesnieguma saņemšanas par pieteicējas norēķinu kontu, izmaksājama atlīdzības pirmais maksājums Ls 30000 apmērā.

[14] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta trešo daļu padotība valsts pārvaldē tiek īstenota pakļautības vai pārraudzības formā. Savukārt šā panta ceturtajā daļā noteikts, ka pakļautība nozīmē augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības dot rīkojumu zemākai iestādei vai amatpersonai, kā arī atcelt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 2.jūnija noteikumu Nr.507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums" 1.punktu Dabas aizsardzības pārvalde ir vides ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

No minētajām tiesību normām izriet, ka atbildētājai ir tiesības izdot Dabas aizsardzības pārvaldei saistošus rīkojumus. Līdz ar to tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā, kaut arī Dabas aizsardzības pārvalde, kā iestāde, no kuras prasāma attiecīgā rīcība – labvēlīga administratīvā akta izdošana (Administratīvā procesa likuma 34.panta otrā daļa), šajā lietā nav pieaicināta atbildētājas pusē, atbildētājas pusē pieaicinātā iestāde – Vides ministrija ir tiesīga izdot Dabas aizsardzības pārvaldei saistošu rīkojumu, ar kuru uzliktu par pienākumu Dabas aizsardzības pārvaldei saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 19.punktu un 23.punktu izdot lēmumu par pieteicējai aprēķināto atlīdzības apmēru un mēneša laikā pēc pieteicējas iesnieguma saņemšanas par pieteicējas norēķinu konta numuru Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē, ar kuras starpniecību pieteicēja vēlas saņemt atlīdzību, izmaksāt pieteicējai atlīdzības pirmo maksājumu Ls 30000 apmērā.

Savukārt pieteicējas prasījums daļā par atlīdzinājuma otrās un trešās daļas izmaksu ir noraidāms. Minētais atlīdzinājums izmaksājams pieteicējai saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 23.punkta noteikumiem nākamajos gados, bet ne agrāk kā gadu pēc iepriekšējā gadā veiktā maksājuma.

[15] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Par pieteicēja iesniegto pieteikumu šajā lietā atbilstoši likuma 124.panta pirmās daļas prasībām ir samaksāta valsts nodeva 20 latu apmērā, kura, ņemot vērā, ka pieteikums tiek apmierināts, ir piespriežama par labu pieteicējam no atbildētājas – Latvijas Republikas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 254.panta pirmo un otro daļu, 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt *D.E.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Vides ministrijai izmaksāt pieteicējai atlīdzību par

mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem Straupes pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 5000,27 un Drabešu pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 56 099,39;

uzlikt par pienākumu Vides ministrijai mēneša laikā no šā sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot rīkojumu, ar kuru uzlikt par pienākumu Dabas aizsardzības pārvaldei saskaņā ar MK noteikumu Nr.219 19.punktu un 23.punktu izdot lēmumu par *D.E.* un viņas nepilngadīgo dēlu *I.E.* un *E.E.* aprēķināto atlīdzības apmēru un mēneša laikā pēc *I.E.* iesnieguma saņemšanas par *D.E.* norēķinu konta numuru Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē, ar kuras starpniecību pieteicēja vēlas saņemt atlīdzību, izmaksāt pieteicējai atlīdzības pirmo maksājumu Ls 30000 apmērā;

piespriest no atbildētājas Latvijas Republikas par labu *D.E.* valsts nodevu Ls 20 (divdesmit lati);

noraidīt *D.E.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Vides ministrijai izmaksāt pieteicējai atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem Straupes pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 5000,27 un Drabešu pagasta īpašumā „*/Nosaukums/*" – Ls 56 099,39 daļā par atlīdzinājuma Ls 31099,66 apmērā izmaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Pone

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____ S.Pone
Valmierā, 2010.gada 14.jūnijā.